

Eläinkantojen seurannat Luomuksessa

Jari Valkama

Seurantatiimi, eläintieteen yksikkö

jari.valkama@helsinki.fi

<https://www.helsinki.fi/fi/luomus/havainnot-ja-seurannat>

Suuri osa Luomuksen seurannoista vapaaehtoisten toteuttamia (kansalaistiede)

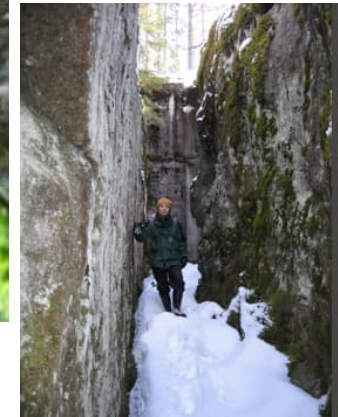
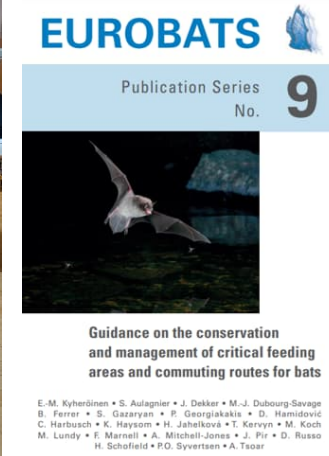
- Lepakkoseuranta
- Fenologiaseuranta
- Liito-oravaseuranta
- Täydelliset listat
- 100 lajia -haaste
- Linnustonseuranta
  - Linjalaskennat
  - Pistelaskennat
  - Vesilintulaskennat (LUKE:n kanssa)
  - Talvilintulaskennat
  - Ruokintapaikkaseuranta
  - Lintuatlas
  - Petolintuseuranta
  - Pesäseurannat (pesäkortit)
  - Lintujen rengastus

Sinisellä korostetut seurannat esittelin tarkemmin, koska ne saattavat olla kuntien maankäytön kannalta merkityksellisiä

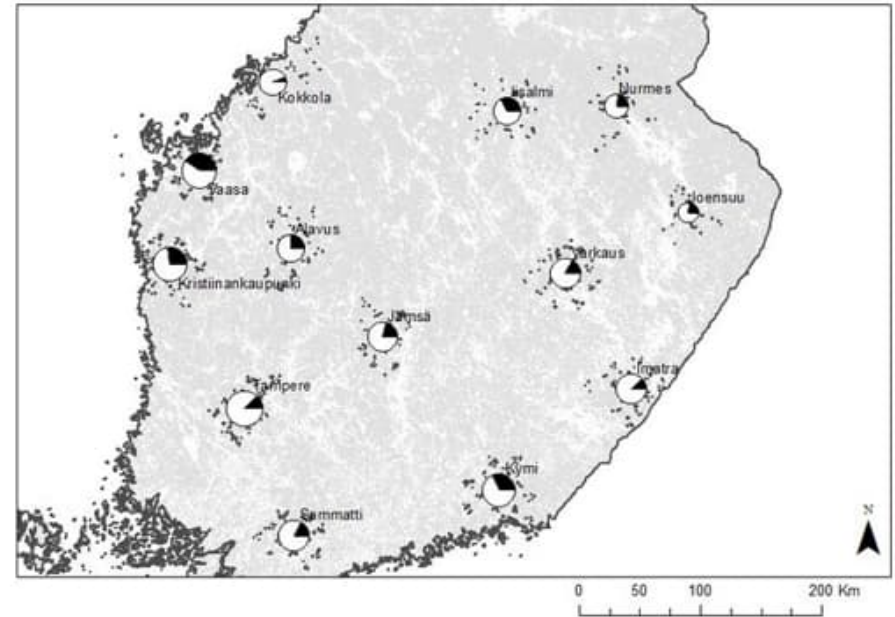
Lepakkoseuranta

- Lepakoista tiedetään edelleen melko vähän eikä eri lajien populaatiokokoa tai kannankehitystä tunneta tarkasti. Levinneisyystiedot täydentyvät jatkuvasti
- EUROBATS-tehtävät
- Lepakoiden rengastus
- Tutkimusasemahanke (10 asemaa)
- Vapaaehtoisten tekemä seuranta (ääniaineiston keruu passiivitalentimilla 1 yö/kk touko-lokakuussa)
- Talvehtimisseurannat (Salpalinjalla 2008 alkaen, n. 100 kohdetta)
- Pönttöseurannat (liittyvät rengastukseen)
- Tietoja käytetään uhanalaisarviointiin, Luontodirektiivin raportointiin, levinneisyyskatsauksiin, tutkimukseen
- Rahoittajana ympäristöministeriö

Liito-oravaseuranta

- Ympäristöministeriön rahoittama kannanseuranta
- Valtakunnallinen kartoitus 2003-2005, seuranta alkoi 2006
- 13 aluetta liito-oravan levinneisyysalueella
- Seurannassa 1682 kpl yhdeksän hehtaarin laajuista ruutua (300x300m), joista vuosittain tarkastetaan 1000-1100
- Onko ruutu asuttu vai ei?
- Asuttuja ruutuja viime vuosina n. 150, monilla alueilla vähenee
- Papanapuiden koordinaatit tallennetaan. Lajitietokeskuksessa vuoteen 2022 saakka

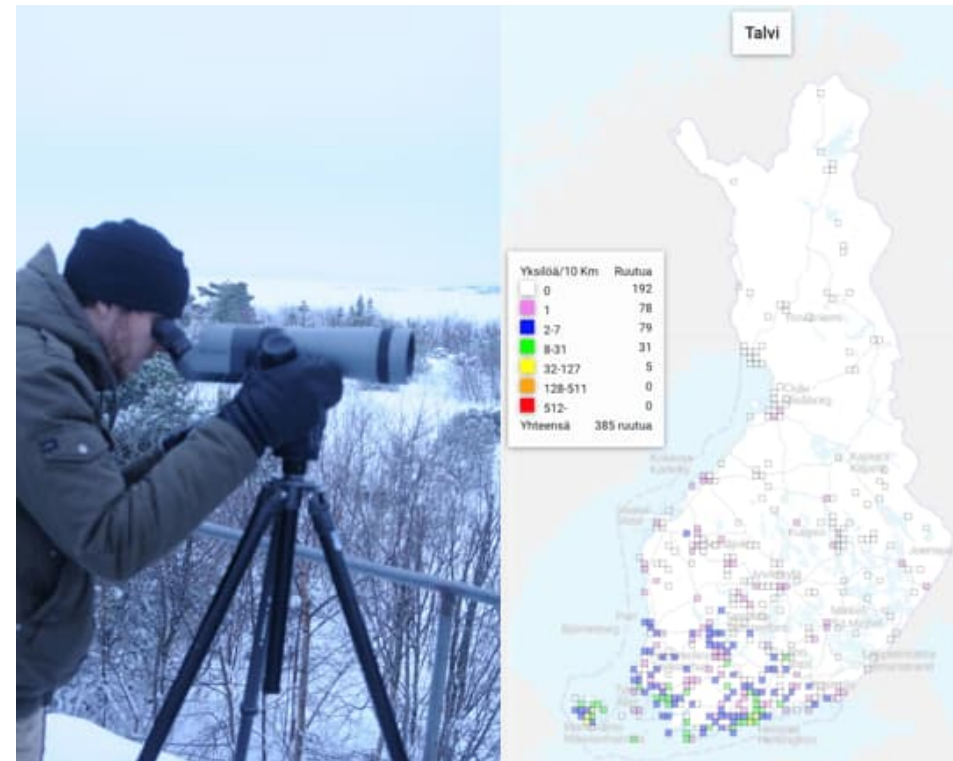
Lintujen linjalaskennat

- Nykymuodossa 1970-luvulta
- Kuljetaan kesäkuussa ennalta merkittyä linjaa pitkin ja kirjataan ylös kaikki havaitut linnut
- Vuonna 2006 käyttöön otettiin Vakiolinjat, joita koko maassa 566 tasaisesti 25 km välein, linjan pituus 6 km
- Tavoitteena laskea jokainen vakiolinja vähintään kahdesti viidessä vuodessa
- Systemaattinen otos, "linnuston seurannan selkäranka"
- Parimäärien, tiheyksien ja kannanmuutosten seuranta erilaisissa ympäristöissä ja eri osissa maata
- Tietoja käytetään mm. uhanalaisarvioinnissa ja lintudirektiivin raportoinnissa
- Nisäkkäät laskettu 2018 lähtien
- Ympäristöministeriö rahoittaa osin

Talvilintulaskennat

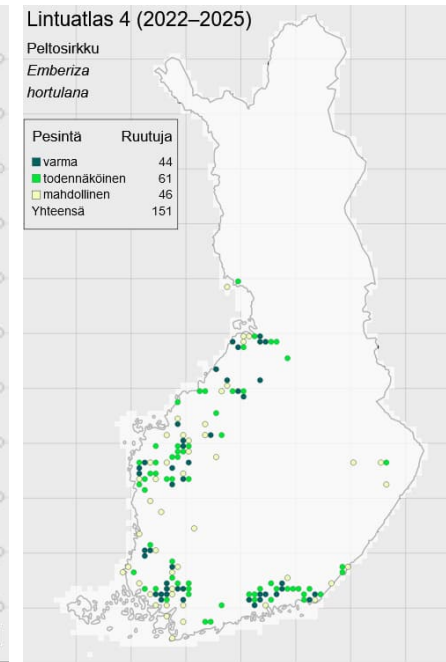
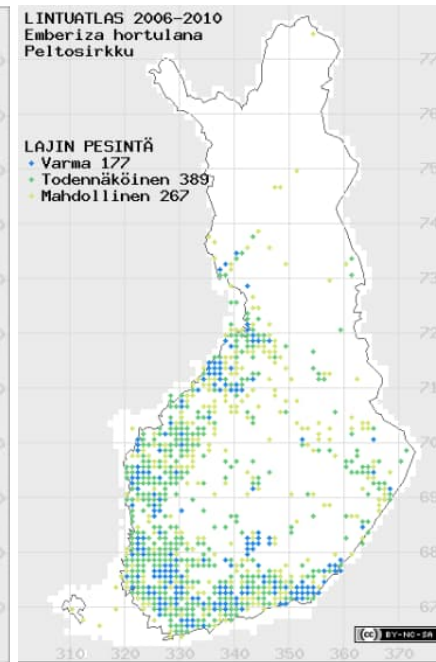
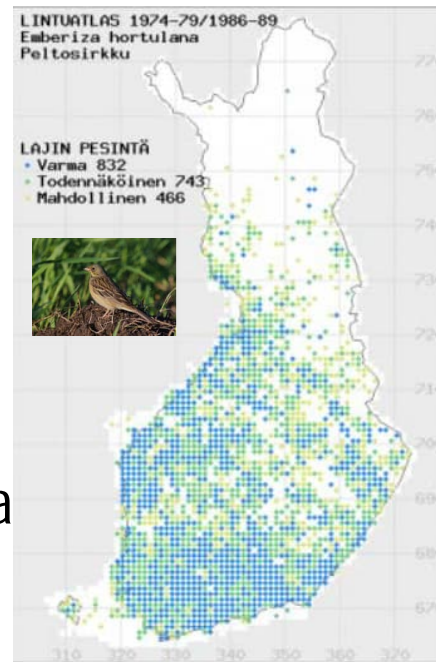
- Aloitettu talvella 1956/57
- Viime talvina saatu tiedot n. 500 reitiltä
- Syys-, talvi- ja kevätlaskenta
- Suosituin laskentamuoto, n. 1000 osallistujaa / vuosi
- Talvilinnuston levinneisyys ja runsaus eri puolilla maata eri ympäristöissä
- Muutokset talven aikana, talvesta toiseen ja pitkällä aikavälillä
- Talvikuolleisuus, vaelluslintujen liikkeet ja muuttolintujen talvehtiminen Suomessa
- Nisäkkäät laskettu 2014-

Lintuatlas

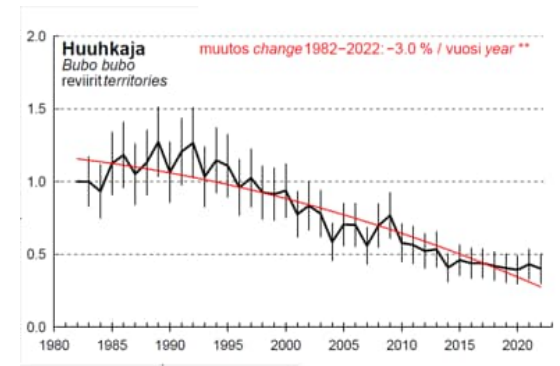
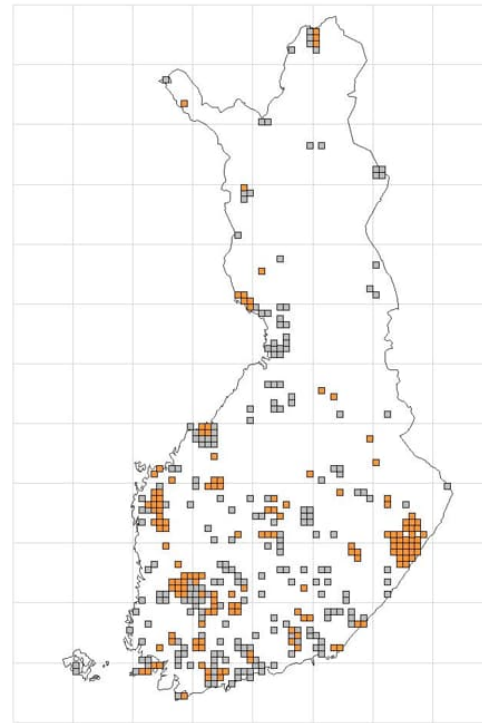
- Lintuatlaksessa selvitetään lintulajien pesimäaikainen levinneisyys ja pesimäalueet Suomessa sekä tutkitaan lajien levinneisyyksien muutoksia
- Atlasruuduittain (10 x 10 km), joita on 3859 kpl
- Parhaillaan käynnissä IV Lintuatlas (2022-25), rahoittajana ympäristöministeriö
- <https://lintuatlas.fi/>

Peltosirkku kadonnut laajoilta alueilta

Petolintuseuranta

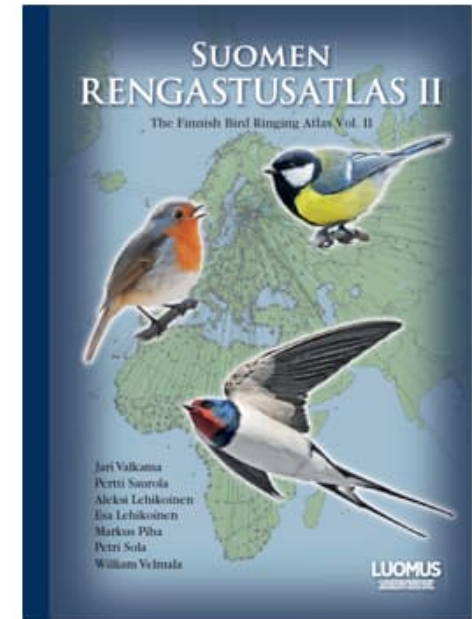
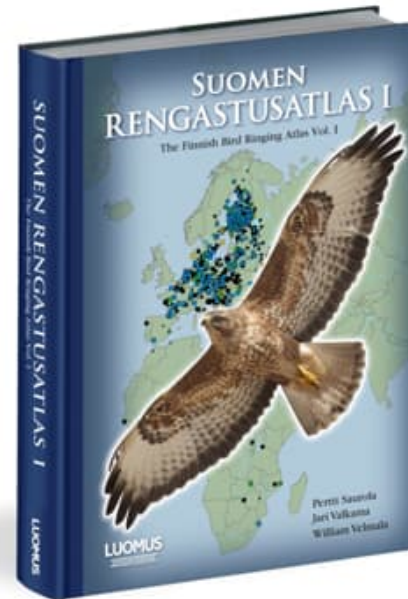
- Petoruutuseuranta
  - Käynnistyi 1982 (YM ja eläinmuseo)
  - Seurannassa n. 160 "atlasruutua"
  - Etsitään petolintujen pesät ja reviirit
  - Petolintujen kannanmuutosten seuranta
- Petolintujen pesäseuranta
  - Merikotka, kalasääski, muut petolinnut
  - Pesäpuut voivat olla käytössä ja seurannassa jopa vuosikymmeniä
  - Paikkatieto Lajitietokeskukseen, josta viranomaisten, metsäalan toimijoiden ja tutkijoiden käyttöön
  - Merkittävä aineisto kaikenlaisessa maankäytön suunnittelussa ja ohjauksessa
- Uhanalaisarviointi, lintudirektiivin raportointi

Lintujen rengastus

- Alkoi Suomessa 1913
- Rengastus on luvanvaraista
- Nykyisin rengastetaan n. 250000 lintua vuosittain; yhteensä 13,5 miljoonaa rengastusta ja 1,5 miljoonaa rengastetun linnun tapaamista
- Koulutetut vapaaehtoiset rengastajat toteuttajina (n. 720)
- Käyttö: tutkimus, ympäristövalistus, suojelu
- Rengastustiedot menevät Lajitietokeskukseen, josta käytettävissä mm. maankäytön suunnitteluun (tuuli- ja aurinkovoimahankkeet, isot infrahankkeet, metsätalous, kaavoitus...)

Luomuksen sääksikamerat

<https://www.helsinki.fi/fi/luomus/havainnot-ja-seurannat/luomuksen-saaksikamerat>

Satakunnan pesä 4

KIITOS!!!

